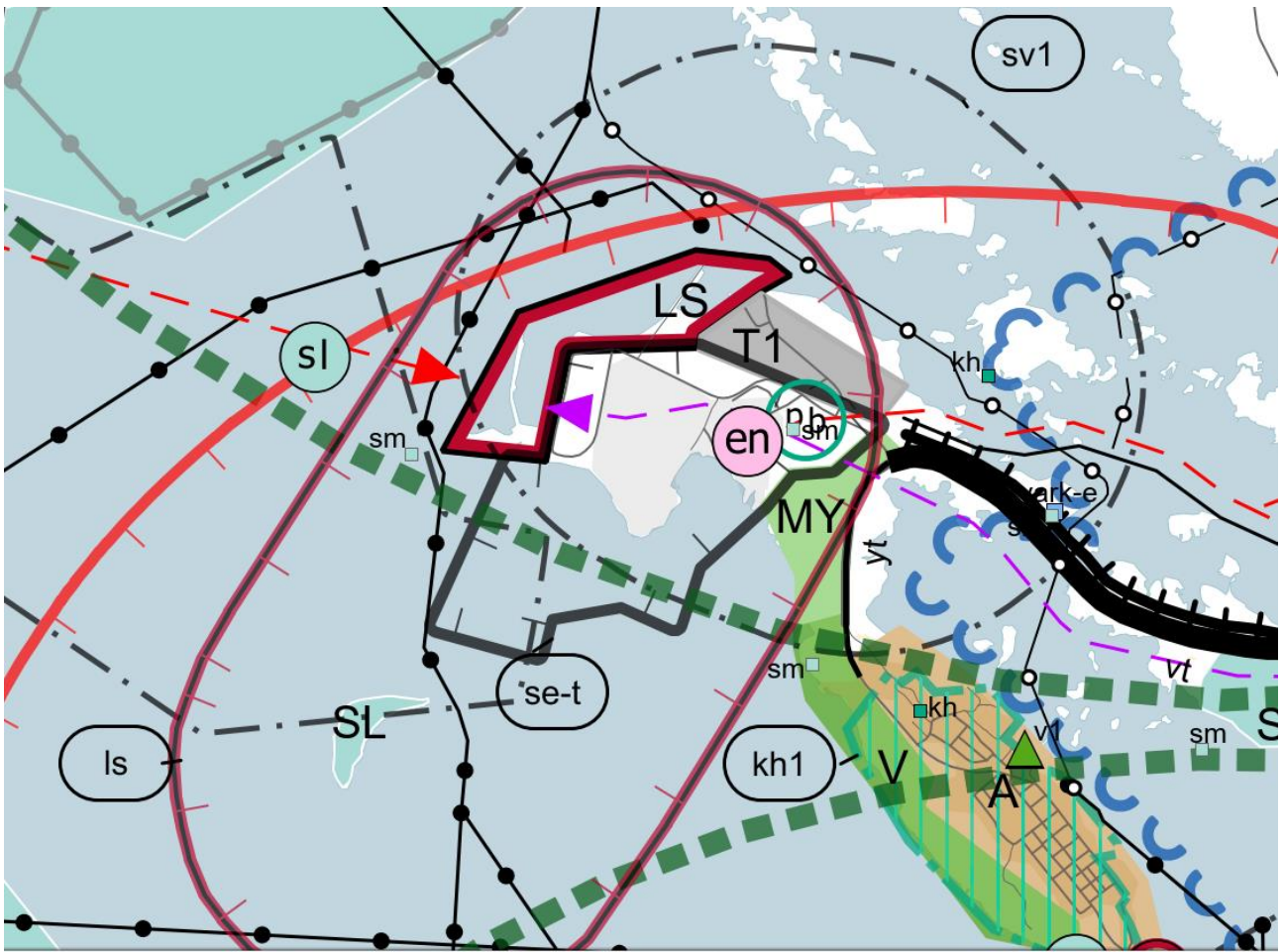
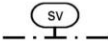

Elinvoima- ja ympäristötoimialan kaavoitusyksikön ja ympäristösuunnitteluosaston kommentit maakuntakaava 2050 valmisteluvaiheen aineistosta 13.11.2024

Kaavoitusyksikkö

- Maakuntakaavassa on sisällytetty Tukesin konsultointivöhykkeet suojavaöhykemerkintöihin ja -määräyksiin (sv-1). Määräyksen nimi antaa harhaanjohtavan kuvan konsultointivöhykkeen merkityksestä. Konsultointivöhykkeellä tarkoitetaan sitä, että konsultointivöhykkeellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta on pyydettävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta mm. tarkemman suojaetäisyyden selvittämiseksi. Väärinymmärrysten välttämiseksi maakuntakaavassa Tukesin konsultointivöhykkeet tulisi osoittaa erillisellä merkinnällä ja nimetä konsultointivöhykkeeksi.
- Esimerkki: Naantalinvetyammoniakkilaitoksen konsultointivöhyke on 1,5–2 km ja suojavaöhyke 373 m.
- Myös suunnittelumääräyksen toisessa momentissa tulee puhua konsultointivöhykkeestä ja edellyttää lausunnon pyytämistä aina TUKESilta: Suunniteltaessa vaarallisia kemikaaleja valmistavien tai varastoivien laitosten sijoittamista konsultointivöhykkeen sisälle, tulee palo- ja pelastusviranomaiselta sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (TUKES) pyytää lausunto. Riskille alttiita (- tarkoitetaanko määräyksessä herkkiä toimintoja, kuten asumista?) suunniteltaessa tulee toimia samoin.

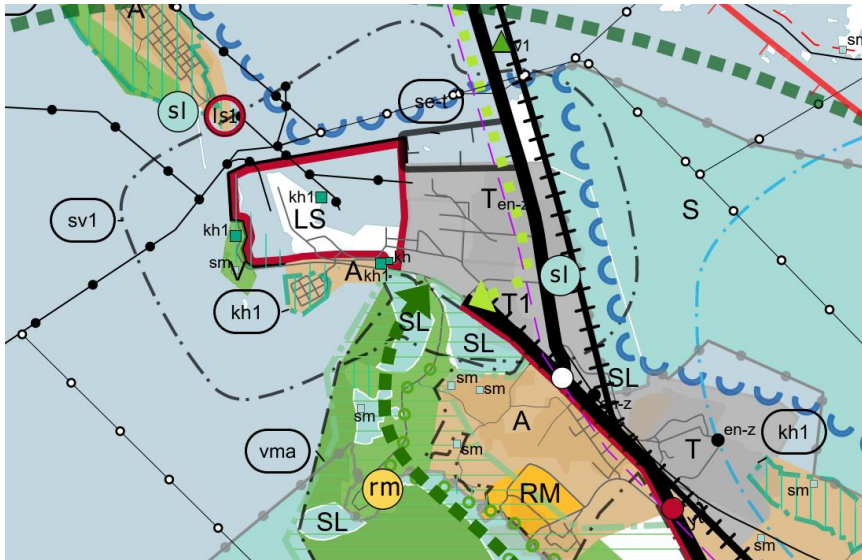
 <p>SUOJAVYÖHYKE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla alueiden käyttöä on läheisen alueen toiminnan tai muun ympäristönsä käyttörajoituksia aiheuttavan luonteen vuoksi rajoitettava.</p>	<p>-1</p> <p>Merkinnällä osoitetaan vaarallisia kemikaaleja valmistavien tai varastoitavien Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) valvonnassa olevien turvallisuusselvitys- tai toimintaperiaateasiakirjavelvollisten laitosten vähintään 1 km laajuiset konsultointivyöhykkeet.</p>	<p><i>Suunnittelumääräys</i></p> <p><i>Suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoitettaville toimintoille mahdollisesti aiheutuvat riskit.</i></p> <p><i>Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suojavyöhykkeelle tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.</i></p>
--	--	--

- Tahkoluodon sataman sekä Mäntyluodon teollisuusalueen merelle tapahtuva laajennus on maakuntakaavassa osoitettu teollisuus- ja varastotoimintojen selvitysalueena. Vihreän teknologian hankkeille pyritään tarjoamaan Porissa mahdollisimman hyviä sijoittumisalueita. Vihreän teknologian laitoksissa kuitenkin usein käsitellään aineita, jonka vuoksi hankkeet tarvitsevat usein sijoittumiseensa T/kem -merkinnän (maakuntakaavamerkintä T-1, jolla osoitetaan teollisuus- ja varastoalueet, joille saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia). Jotta maakuntakaava turvaa joustavamman kavasuunnittelun yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa, kaavoitusyksikkö näkee tarpeellisenä osoittaa Tahkoluodon ja Mäntyluodon laajenemisalueiden selvitysalueen se-t1 -merkinnällä, se-t merkinnän sijaan. Myös vireillä olevissa Tahkoluoto-Paakarit ja Yyterinniemen osayleiskaavoissa kyseiset alueet on osoitettu luonnosvaiheessa merkinnöillä (TEN-kem), jotka sallivat vaarallisia kemikaaleja valmistavien ja varastoitavien laitosten sijoittumisen alueelle.
- Tahkoluodossa koko sataman- ja kemikaalisataman (LS ja T1) ulkopuolinen alue on osoitettu selvitysalueeksi. Alueelle on kuitenkin saanut jo nyt ympäristöluvan vanadiinin talteenottolaitos ja alueella on käynnissä teollisuusalueen uudistuminen merkittäväksi puhtaan siirtymän teollisuusalueeksi. Koko Tahkoluodon maa-alue tulisikin osoittaa suoraan merkinnällä T1 ja selvitysalue se-t1 vain 100 ha:n merentäyttöalueelle. (Tahkoluoto on erinomainen vaarallisten kemikaalien käsittelyyn soveltuva alue, koska lähistöllä on häiriintyviä toimintoja vain vähän: asumista on vain Parkkiluodon kylässä. Tahkoluodossa kemian teollisuus voi sijoittua T-kem teollisuuden kasvusuunnassa reilusti yli 500 m:n suojapuskurin etäisyydelle asumisesta ja kesäasumisesta.)

 <p>SELVITYSALUE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan sellaiset alueet, joiden maankäyttöön kohdistuu muutospainetta eikä niiden maankäyttöä ole voitu ratkaista maakuntakaavaa laadittaessa. Merkittävytensä vuoksi alueet katsotaan tarpeelliseksi osoittaa maakuntakaavassa. Alueidenkäytön ratkaiseminen edellyttää lisäselvityksiä ja jatkosuunnittelua.</p>		<p>-t</p>	<p>Merkinnällä osoitetaan teollisuus- ja varastotoimintojen selvitysalueet.</p>
--	--	------------------	---

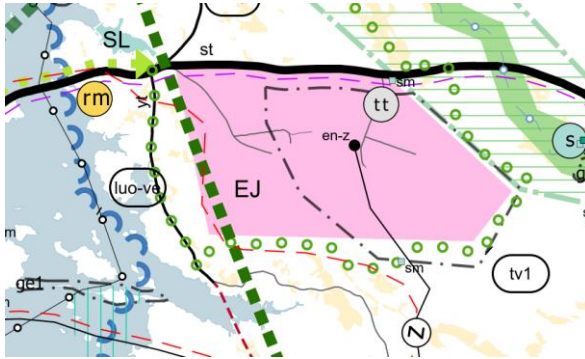
- Mäntyluodon ja Kaanaankorven teollisuusalueet tulisi kokonaisuudessaan osoittaa (T) teollisuus- ja varastotoimintojen aluevarauksen sijaan T-1 -aluevarauksella (Teollisuus- ja varastoalueet, joille saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia). Merkintä antaa joustavuutta yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Vaikka alue merkittäisiin T-1 -merkinnällä,

määrittelee ympäröivä ympäristö ja maankäyttö alueelle raamit, minkälaista toimintaa alueelle voi tulla. Myös vireillä olevissa Tahkoluoto-Paakarit ja Yterinniemen osayleiskaavoissa kyseiset alueet on osoitettu luonnosvaiheessa merkinnöillä, jotka sallivat vaarallisia kemikaaleja valmistavien ja varastovien laitosten sijoittumisen alueelle.

<p>T</p> <p>TEOLLISUUS- JA VARASTOIMINTOJEN ALUE</p>	<p>Merkinnällä osoitetaan merkittävät teollisuus- ja varastotoimintojen alueet.</p>	<p><i>Suunnittelumääräys</i></p> <p><i>Alueen suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikenteellisten olosuhteiden järjestämiseen sekä huolehtia, että teollisuustuotannosta tai muusta toiminnasta viereisten alueiden ympäristölle ja asutukselle sekä mahdollisille pohjavesialueille aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset estetään. Suunnittelussa on lisäksi kiinnitettävä huomiota viher- ja virkistysverkon riittävyyteen ja jatkuvuuteen sekä hulevesien hallintaan.</i></p>
<p>-1</p>	<p>Merkinnällä osoitetaan merkittävät teollisuus- ja varastoalueet, joille saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia, ja joita koskee EU-direktiivi 2012/18/EU vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta (SEVESO III- direktiivi).</p> <p>Merkintään liittyy alueelle sijoittuvalle laitokselle sen toiminnan laajuuden mukaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) määrittämä konsultointivyhdyke.</p>	<p><i>Suunnittelumääräys</i></p> <p><i>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta lähiympäristölle ja alueelle sijoittuville toimintoille mahdollisesti aiheutuvat riskit.</i></p> <p><i>Alueen suunnittelussa tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.</i></p>

- Peittoon alueelle maakuntakaavassa on osoitettu EJ-merkinnällä kiertotalouden ja jätehuollon alue. Alueella on painetta muuttaa alueen käyttötarkoitusta monipuolisemmaksi. Kaavoitusyksikkö ehdottaa kaavamerkinnän muuttamista monipuolisemman maankäytön sallimiseksi. Alue tulisi osoittaa teollisuustoimintojen kehittämisen kohdealueena, jonne kohdistuu teollisuustoimintoihin liittyviä alueidenkäyttöllisiä kehittämispaineita.

EJ

KIERTOTALOUDEN JA JÄTEHUOLLON ALUE

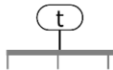
Merkinnällä osoitetaan tärkeät kiertotalouden, yhdyskunta- ja teollisuusjätteiden sekä pilaantuneiden maiden vastaanottoon, käsittelyyn tai loppusijoitukseen varatut alueet. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys

Alueen suunnittelussa tulee mahdollistaa kiertotaloustoimintojen kehittäminen ja turvata tarvittava infrastruktuuri sekä huomioida kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot.

Rakentamismääräys

Alueella sallitaan jätteiden käsittelyyn, varastointiin ja loppusijoittamiseen liittyvä rakentaminen.

TEOLLISUUSTOIMINTOJEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE

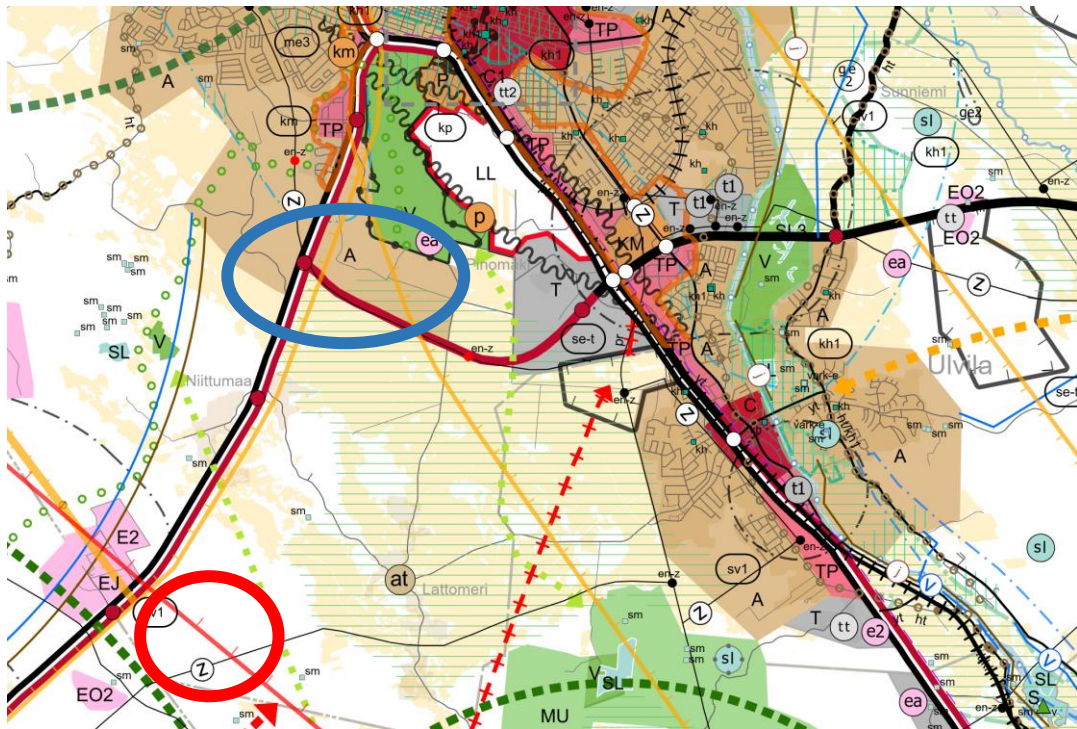
Merkinnällä osoitetaan teollisuus- ja varastotoimintojen kehittämisen kohdealueet, joihin kohdistuu teollisuustoimintoihin liittyviä alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita.

Suunnittelumääräys

Alueen käyttöä suunniteltaessa tulee turvata pitkän aikavälin teollisuus- ja varastotoimintojen kehittämisedellytykset ja aluevaraukset.

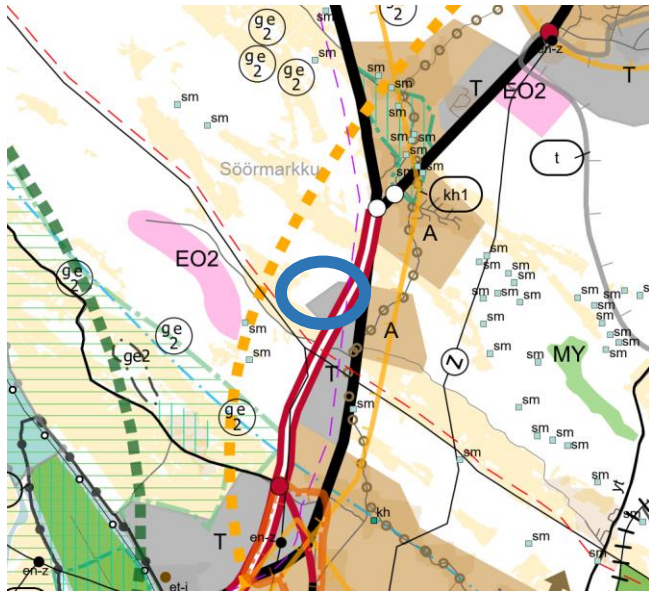
Teollisuus- ja varastotoimintojen alueiden suunnittelussa on otettava huomioon yhdyskuntarakenteelliset ja liikenteelliset edellytykset ja viher- ja virkistysyhteyksien jatkuvuus. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset maisemaan, kulttuuriympäristöön, asutukseen, loma-asutukseen, yleiseen virkistykseen, linnustoon ja muuhun eliöstöön.

- VT2 ja VT8 välisen uuden maantien pohjoispuolelle sekä VT2 länsipuolelle on osoitettu taajamatoimintojen aluetta (A), jolla osoitetaan rakentamisaluetta asumiseen ja muille taajamatoiminnoille (alemmassa kuvassa sinisellä ympyrällä merkitty alue). Kaavoitusyksikkö ei näe syytä laajentaa nykyistä asumista VT2 eikä uuden maantien varrelle. Alue on liikenteellisessä solmupisteessä, jonka vuoksi alueet tulee varata tehokkaammalle maankäytölle TP-merkinnällä (Työpaikka-alue, jolle voi sijoittua sekä toimisto- ja palvelutyöpaikkoja että ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuus- ja varastotoimintaa).
- VT2 varrella Eurajoen ja Porin rajan koillispuolella on mahdollisesti alue, joka voisi soveltua vihreän siirtymän paljon tilaa vaativille hankkeille. Alue on saavuttavuudeltaan erinomaisella paikalla, eikä sen vieressä sijaitse asutusta. Lisäksi alueen vieressä kulkee voimajohto. Kaavoitusyksikkö ehdottaa alueen merkitsemistä maakuntakaavaan teollisuustoimintojen kehittämisen kohdealueena (alhaalla kuvassa punaisella ympyrällä merkitty alue).

TP	TYÖPAIKKA-ALUE	<i>Suunnittelumääräys</i>
	<p>Merkinnällä osoitetaan merkittävät ja monipuoliset työpaikka-alueet, joille voi sijoittua sekä toimisto- ja palvelutyöpaikkoja että ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuus- ja varastotoimintaa. Alueelle voidaan sijoittaa myös tilaa vaativaa erikoistavara kauppaa.</p>	<p><i>Alueelle voidaan pääkäyttötarkoitusta muuttamatta suunnitella myös asumista. Alueelle ei saa suunnitella sellaisia työpaikkatoimintoja, joiden haitalliset ympäristövaikutukset läheisille alueille ja asutukselle voivat olla merkittäviä.</i></p> <p><i>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan palveluverkon tarpeiden perusteella työpaikka-alueelle osoittaa uusia vähittäiskaupan suuryksiköitä silloin, kun kyseiset yksiköt ovat merkitykseltään paikallisia, yhdyskuntarakenne tukee kaupan saavutettavuutta ja haitalliset vaikutukset voidaan välttää. Kaupan</i></p> <p><i>mitoitus tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa määrittellä paikallisen ostovoiman pohjalta ja yksiköiden toteutumisen ajoitus tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sitoa muun taajamarakenteen ja liikennejärjestelmien toteuttamiseen.</i></p>

- VT8 uuden valtatievasemmalle puolelle on osoitettu teollisuus- ja varastotoimintojen alue. Kyseistä aluetta tulisi laajentaa Söörmarkun risteysalueelle asti, jotta liikenneyhteys olisi toteutettavissa eritasossa.

Ympäristösuunnitteluyksikkö

- Maakuntakaavan laadinta prosessina on pitkäkestoinen. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä jo keväällä 2022, mutta kaavan hyväksyminen maakuntavaltuustossa ajoittunee aikaisintaan vuodelle 2026. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan maakuntakaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin alueen nykytilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä maakuntakaavan tarkoitus ja tavoitteet huomioon ottaen. Maakuntakaavaa varten laadituista selvityksistä ensimmäisenä valmistuneen, Satakunnan maakuntakaavassa osoitettujen suojelualueiden seurantaselvityksen, tiedot perustuvat vuoden 2019 tilanteeseen. Selvityksistä on edelleen meneillään Satakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset -selvitys, joka on valmistumassa vuoden 2024 loppuun mennessä. On ensiarvoisen tärkeää, että selvitysten valmistumisen jälkeen tapahtuneet muutokset tulee kaavan laadinnassa huomioitua ja että ajantasainen tieto päivittyy myös kaavaselostukseen. Toimintaympäristössä on meneillään nopeita ja voimakkaita muutoksia esimerkiksi energiantuotannossa ja kiertotaloudessa.
- Alueiden käytön muutosten ja kehityshankkeiden ristiriitaisuus luonnonarvojen suhteen nousee esiin muun muassa energiahuollon ratkaisussa. Aurinko- ja tuulivoimaloiden sijoittelun ongelmana on, että ne vaikuttavat ympäröivään luontoon pirstomalla rakentamaton luontoaluetta, sekä osin myös karkottamalla eläimistöä. Myönteistä on, että koko maakuntakaava- aluetta koskevassa suunnittelumääräyksessä kehoitetaan sijoittamaan aurinko- ja tuulivoimalat siten, etteivät luontoarvot heikkene. Ristiriita suunnittelumääräyksen ja kaavakartalle merkityn tuulivoimaloiden alueen välillä on havaittavissa Porin Pahamäessä. Satakuntaliiton laatiman Satakunnan tuulivoimaselvitys 2022:n mukaan Ahlaisten Pahamäen alue sijoittuu suurelta osin Satakunnan viherrakenneselvityksessä määritellylle viherkäytävälle. Käytävän merkittävimmät luontoarvot koskevat linnustoa, Natura-alueita sekä pieniä luonnonsuojelualueita ja alueen rakentaminen ja

käyttö voivat vaikuttaa haitallisesti lintujen muuttoon rannikon suuntaisesti kulkevalla lintujen päämuuttoreitillä.

- Sähkönsiirron yhteystarpeina kaavassa osoitetaan sellaisia tunnistettuja yhteystarpeita, joista ei ole vielä sijoittumista ohjaavia suunnitelmia valmiina. Pahamäen tuulivoimala-alueen osalta puuttuu merkintä uudesta sähköasemasta sekä sähkönsiirron yhteystarpeesta/uudesta tai ohjeellisesta voimalinjasta voimala-alueelta sähköasemalle.
- Teollisen aurinkoenergian sijoituksessa peltoalueelle tulisi pohtia myös väliin jäävän maa-alueen ja reuna-alueiden hyödyntämistä kasvinviljelyyn.
- Rantarakentamisessa suunnitellaan rakentaminen ensisijaisesti sietokyvyiltään kestäville ranta-alueille, maankohoamisrannikon alueellinen edustavuus huomioiden. Jää epäselväksi, mitä tällä käytännössä tarkoitetaan; Porissa on jo valmiiksi maankäyttöpainetta näillä monimuotoisuuskohteilla.
- Ekologiset yhteystarpeet on huomioitu hyvin kaavassa ja ne noudattavat viheralueselvityksen alueita; monimuotoisuudelle merkittävät alueet vastaavat myös tehtyjä selvityksiä. Maakunnallisesta viherrakenneselvityksestä saadaan suuntaviivoja myös kuntien yleiskaavoitukseen.
- Ekologista yhteystarvetta koskevassa suunnittelumääräyksessä todetaan muun muassa, että ”suunnittelussa ja kehittämisessä tulee lisäksi huomioida, että se sisältää useita eri maankäyttömuotoja ja merkintä sallii mm. maa- ja metsätalouden harjoittamisen sekä Puolustusvoimien toiminnan ja sen kehittämisen”. Suunnittelumääräys on yleispiirteinen ja jättää epäselväksi millainen maankäyttö sen perusteella ei ole alueella sallittua.
- Kokonaisuutena aineistossa on otettu huomioon monipuolisesti luonnon monimuotoisuus ja luontokato. Samoin tärkeimmät luontokohteet on pääpiirteittäin huomioitu.
- Luonnon osalta kaavaluonnos perustuu riittävään määrään asiaan kuuluvia selvityksiä.
- Kaavan selostusosassa on hyvin tuotu esille, että kustannuksiltaan järkevän joukkoliikenteen järjestäminen vaatii riittävän väestöpohjan, johon Satakunnassa päästää käytännössä vain osissa Porin ja Rauman kaupunkialueita.
- Kokemäenjokilaakson nauhataajaman kehittyminen aidosti joukkoliikenteeseen tukeutuvaksi alueeksi vaatii yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja keskittämistä joen eteläpuolelle. Maakuntakaavassa yhdyskuntarakennetta levitetään joen ja VT2 molemmille puolille.
- Eri liikkumismuodot pitää nähdä toisiaan tukevin liikkumisjärjestelmän osina, ei matkustajista toistensa kanssa kilpailevina erillisinä yksikköinä. Selostusosassa todetaan, että ”*muu joukkoliikenne vähenee raideliikenteen lisääntyessä*”. Käytännössä rautatieliikenne ei toimi yksin, vaan sitä järjestettäessä on suunniteltava myös kestävä liikunnan mukaista liittymisliikennettä sekä lähtöpisteessä että määränpäässä. Tämä voi avata uutta liikennöintitarvetta myös linja-autoliikenteelle.
- Kaavan selostusosassa, liikenneverkon ja teknisen huollon verkostojen nykytilan kuvauksessa, kestävä liikunnan, maakunnan pyöräilyreitien, kuvaus on puutteellinen ja sitä tulee täydentää.